Nwsbr. Belg. Arachnol. Ver. (1994), 9 (1) : 1

Kogelspinnen verzameld in Zuid-Europa door P. Poot (Araneae, Theridiidae)

H. VANUYTVEN (1), J. VAN KEER (2) & P. POOT (3)

(1) Vekestraat 1, B-2000 Antwerpen
(2) Oxdonckstraat 14, B-1880 Kapelle-op-den Bos
(3) Pallashof 9, 6215 XK Maastricht, Nederland

Samenvatting

Een lijst wordt gegeven van de Theridiidae verzameld door P. Poot in het zuiden van Europa. Er worden figuren gegeven van Dipoena convexa *(Blackwall, 1870),* Enoplognatha afrodite *Hippa & Oksala, 1983,* Theridion curvimanus *Simon, 1914,* Theridion genistae *Simon 1873 en* Theridion herbigrada *Simon 1873. Tevens wordt aangetoond dat* Dipoena trapezoidalis *Levy 1981 een nieuw synoniem is van* Dipoena convexa *(Blackwall, 1870)* ***(n. syn.)***.

Résumé

Une liste est donnée de Theridiidae collectionnées par P. Poot dans l'Europe méridionale. Des illustrations de Dipoena convexa *(Blackwall, 1870),* Enoplognatha afrodite *Hippa & Oksala, 1983,* Theridion curvimanus *Simon, 1914,* Theridion genistae *Simon 1873 et* Theridion herbigrada *Simon 1873 sont fournies. En même temps il est démontré que* Dipoena trapezoidalis *Levy 1981 est un nouveau synonyme de* Dipoena convexa *(Blackwall, 1870)* ***(n. syn.)***.

Summary

A list of Theridiidae captured by P. Poot in southern Europe is given. Drawings are included of Dipoena convexa *(Blackwall, 1870),* Enoplognatha afrodite *Hippa & Oksala, 1983,* Theridion curvimanus *Simon, 1914,* Theridion genistae *Simon 1873 and* Theridion herbigrada *Simon 1873. It is shown that* Dipoena trapezoidalis *Levy 1981 is a junior synonym of* Dipoena convexa *(Blackwall, 1870)* ***(n. syn.)***.

Inleiding

Tijdens zijn vele, langdurige verblijven in Zuid-Europa, verzamelde P. Poot een zeer groot aantal kevers en spinnen. Dit artikel bespreekt de Theridiidae uit zijn verzameling.

Er bestaan geen volledige determinatiewerken voor de spinnen uit het zuiden van Europa, waardoor ze dikwijls zeer moeilijk op naam te brengen zijn. Soms moet teruggegrepen worden naar oude beschrijvingen die meestal ontoereikend zijn om een soort nauwkeurig te bepalen. Figuren van de geslachtsorganen van deze soorten werden veelal nog nooit gepubliceerd. Om die reden konden we sommige exemplaren op dit ogenblik nog niet benoemen. Enkele

ervan zijn misschien nieuwe soorten. Alle vangsten dateren van de periode 1986-1993.

De spinnen werden op velerlei manieren verzameld afhankelijk van de eigenheid van de bezochte gebieden. Een sleepnet en kloptrechter werden op zowat alle plaatsen gebruikt, ook een zeef werd dikwijls aangewend evenals soms bodemvallen. In Larrau en Montferrier werd in het najaar zeer veel mos gezeefd. Onder stenen werd veel gevangen in Larrau, Montferrier, Graveson, La Caume, St. Martin de Crau, Banon, Mont Pelat, Cabo de Gata, Mombeltran, Puerto de Pico, Sierra de Gredos, Bolonia, Tarifa, Monfragüe, Ainsa, Broto, Torla, El Burgo de Osma, Plasencia en Soria. Dit zijn voornamelijk bergstreken. In Tarifa en Bolonia werden veel exemplaren onder schors van voornamelijk Eucalyptusbomen gevangen. Bij kustplaatsen zoals Ile de Ré, Petit Camargue, La Londe les Maures, Canet-plage, Albufeira, Fuseta, Cabo de Gata, Bolonia, Tarifa, Pals, Neum, Ston, Slano en in de Ebrodelta is vaak onder aanspoelsel verzameld. In Tarifa en Bolonia werden ook veel spinnen gevangen in de duinen. Met uitzondering van de plaatsen in de Alpen en de Pyreneëen zijn het vooral mediterrane gebieden die bezocht werden, met de daarbij horende bomen, struiken en bodemvegetatie.

Bespreking van enkele soorten

1. *Dipoena convexa* Blackwall

= *Dipoena trapezoidalis* Levy 1981: 183-186, fig. 23-27 (beschrijving mannetje). **Nieuw synoniem.**

Voor zover wij konden nagaan werden nog nooit figuren van het mannetje van deze soort gepubliceerd. BRIGNOLI (1967) geeft een figuur van de cephalothorax, de epigyne en de vulva van het wijfje. De orginele spinnen waarop Blackwall zijn beschrijving baseerde, waren niet beschikbaar. De opmerkelijke vorm van het kopborststuk, samen met de vulva zoals ze getekend werden door Brignoli, stelden ons echter in staat de spin met zekerheid te determineren. In 1981 beschreef Levy een nieuwe soort uit Israël, *Dipoena trapezoidalis* (LEVY & AMITAI, 1981). Dit blijkt nu een nieuw synoniem voor D. convexa. Het wijfje van de *D. trapezoidalis* was niet bekend, maar Levy vergeleek een mannetje van *D. convexa* uit de Hérault (Frankrijk) dat wij hem toezonden, met zijn *D. trapezoidalis* en bevestigde dat het dezelfde soort betreft.

2. *Simitidion lacuna* Wunderlich, 1991

Deze soort werd pas zeer recent beschreven door WUNDERLICH (1991). Hij plaatste deze spin in het nieuwe genus *Simitidion*, samen met de zeer gelijkende *S. simile*, tot dan toe *Theridion simile* genoemd. Deze twee soorten zijn zeer moeilijk van elkaar te onderscheiden. Bij de wijfjes is de breedte van de epigyne het enige zichtbare verschil. Bij de mannetjes zijn de verschillen zéér klein en moeilijk waar te nemen. Om zekerheid te hebben dat we de soort juist gedetermineerd hadden werd een mannetje uit Albufeira (Portugal) naar Wunderlich gestuurd. Hij kon bevestigen dat het inderdaad deze soort betreft.

3. *Enoplognatha afrodite* Hippa & Oksala, 1983, *Theridion curvimanus* Simon, 1914, *Theridion genistae* Simon, 1873 en *Theridion herbigrada* Simon, 1873.

Van deze weinig bekende soorten hebben we figuren in dit artikel opgenomen. *Theridion curvimanus* konden we enkel determineren door vergelijking met de originele exemplaren van Simon, bewaard in het Muséum National d'Histoire Naturelle (MNHN, Parijs). Er werden tot hiertoe nog geen figuren van gepubliceerd.

Theridion curvimanus en *Theridion herbigrada* worden dikwijls in het genus *Neottiura* geplaatst. Wij volgden echter de catalogi van BRIGNOLI (1983) en PLATNICK (1989, 1993). *Neottiura* wordt hierin niet als geldend genus vermeld. Wij behielden dus het genus *Theridion* voor deze soorten.

4. *Theridion mystaceum* en verwante soorten.

Momenteel wordt ondermeer door D. Jones onderzoek gedaan naar enkele nieuwe *Theridion*-soorten die ontdekt werden in Zuid- en Midden-Europa. De betreffende soorten hebben alle gemeen dat ze moeilijk te onderscheiden zijn van *Theridion mystaceum*. Ook in de onderzochte verzameling werden een aantal soorten van deze groep aangetroffen. Daarom wordt met het determineren ervan gewacht tot het resultaat van deze studies bekend is.

Referenties

BRIGNOLI, P.M. (1967). 'Notizie sui Theridiidae del Lazio', Fragm. Entomol., Roma, Vol. 4 (10) : 177-197.

BRIGNOLI, P.M. (1983). A catalogue of the Araneae described between 1940 and 1981, Manchester University Press, Manchester, 755 pp.

LEVY, G., AMITAI, P. (1981). 'Spiders of the genera Euryopis and Dipoena (Araneae: Theridiidae) from Israel', Bull. Br. arachnol. Soc., Vol. 5 (4) : 177-188

PLATNICK, N.I. (1989). Advances in spider taxonomy 1981-1987, Manchester University Press, Manchester, 673 pp.

PLATNICK, N.I. (1993). Advances in Spider Taxonomy 1988-1991. With synonymies and transfers 1940-1980, New York Entomological Society, New York, 846 pp.

WUNDERLICH, J. (1991). Die Spinnenfauna der Makaronesischen Inseln, J. Wunderlich, Straubenhardt, 619 pp.

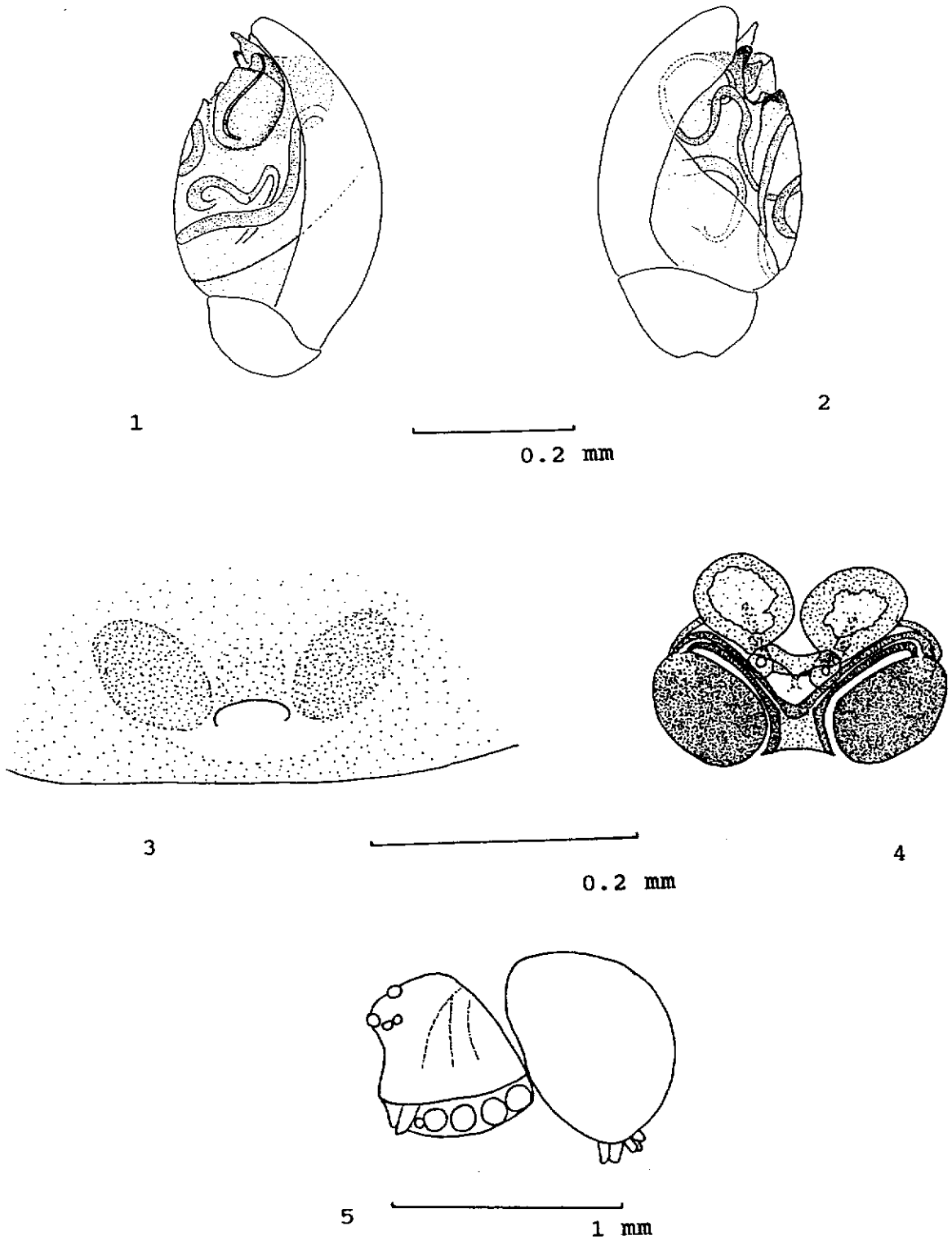

Figuur 1-5: Dipoena convexa 1 en 2: linker palp, 3: epigyne, 4: vulva, 5: kopborststuk en achterlijf. (♂ Spanje: Tarifa III/1993; ♀ Spanje: Jarafuel 20/V/93)

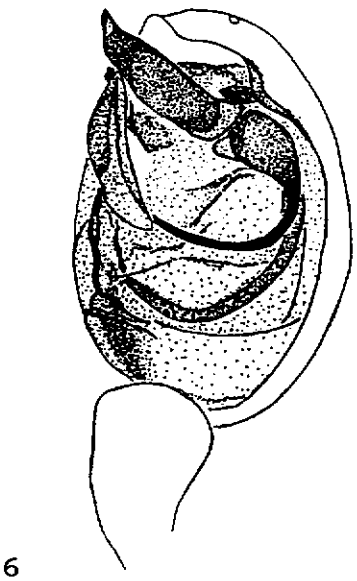

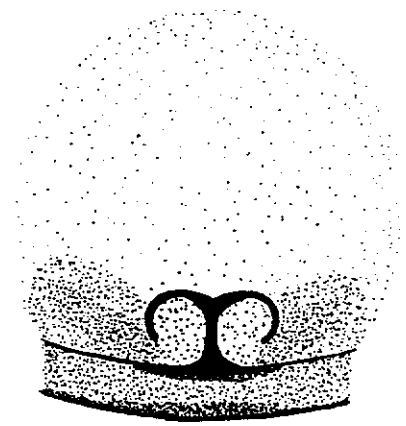

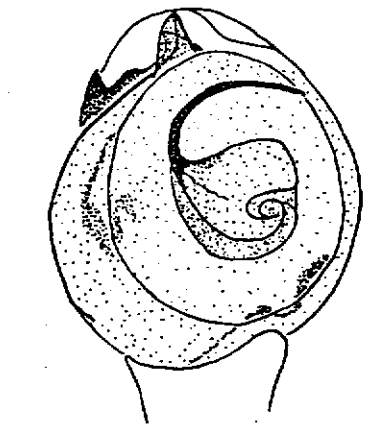

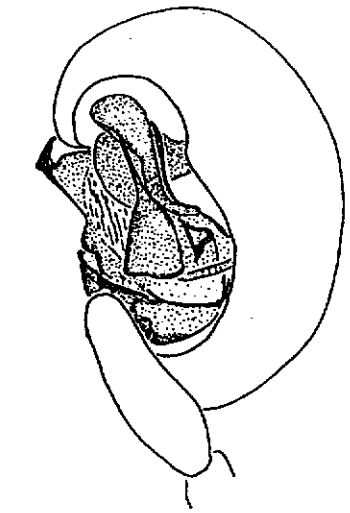

Figuur 6-7: Enoplognatha afrodite 6: linker palp, 7: epigyne (♂ Bosnië: Neum 4/IV/93; ♀ Kroatië: Slano 13-24/V/88)

Figuur 8: Theridion genistae linker palp (Frankrijk: Maureillas 22-31/V/87)

Figuur 9: Theridion herbigrada linker palp (Kroatië: Slano 13-24/V/88)

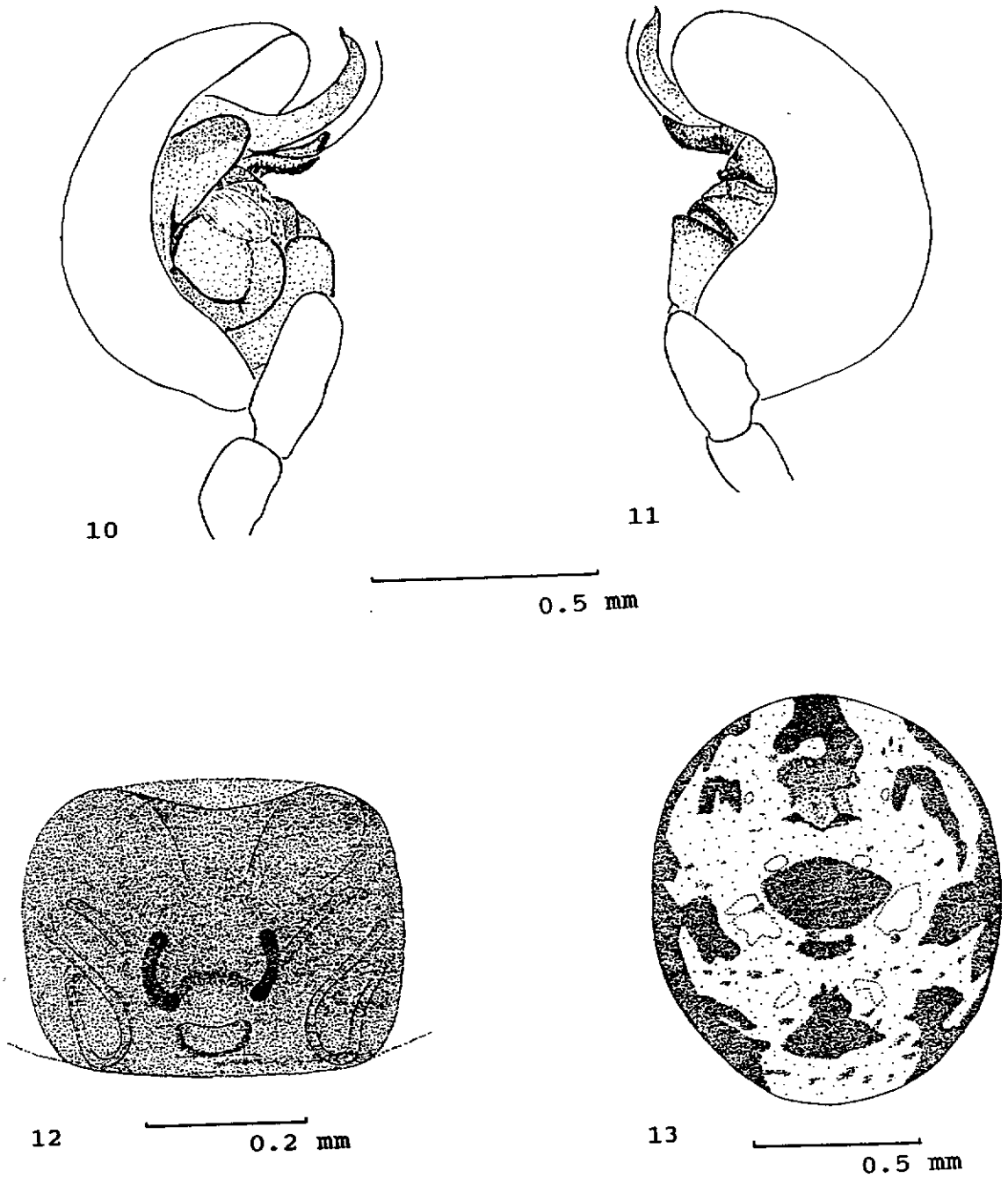

Figuur 10-13: Theridion curvimanus 10 en 11: rechter palp, 12: epigyne, 13: achterlijf mannetje (♂ Spanje: Ainsa 16/V/87; ♀ Frankrijk: Banyuls (det. Fage) MNHN AR2824; achterlijf ♂ Frankrijk: Landes MNHN AR2541)

Tabel 1 : Lijst van de bezochte plaatsen

BOSNIË		
1	Neum	
2	Ston	
KROATIË		
3	Slano	
FRANKRIJK		
4	Alpes de Haute Provence	Banon
5	Alpes de Haute Provence	Mont Pelat
6	Alpes de Haute Provence	Saumane
7	Ardèche	Coux
8	Ariège	Montferrier
9	Bouches du Rhône	Graveson
10	Bouches du Rhône	La Caume
11	Bouches du Rhône	La Crau
12	Bouches du Rhône	Franqueveau
13	Bouches du Rhône	Petit Camargue
14	Bouches du Rhône	St. Martin de Crau
15	Charente Maritime	Ile de Ré
16	Gard	Le Vigan
17	Gard	Quissac
18	Gard	Sylvéréal
19	Hérault	La Boissière
20	Hérault	Popian
21	Hérault	Quarante
22	Hérault	St. Guilhem
23	Pyrénées Atlantiques	Larrau
24	Pyrénées Orientales	Canet Plage
25	Pyrénées Orientales	Col d'Ouillat
26	Pyrénées Orientales	Maureillas
27	Var	La Londe les Maures
28	Var	Solliès-Toucas
29	Var	Valcroz
30	Vaucluse	Cucuron
OOSTENRIJK		
31	Karinthië	
PORTUGAL		
32	Algarve	Albufeira
33	Algarve	Fuseta

SLOVENIË		
34	Recica	
SPANJE		
35	Almeria	Cabo de Gata
36	Avila	Mombeltran
37	Avila	Puerto del Pico
38	Avila	Sierra de Gredos
39	Cadiz	Bolonia
40	Cadiz	Tarifa
41	Caceres	Miajadas
42	Caceres	Monfragüe
43	Caceres	Plasencia
44	Gerona	Pals
45	Huesca	Ainsa
46	Huesca	Broto
47	Huesca	Torla
48	Soria	El Burgo de Osma
49	Soria	Soria
50	Tarragona	Ebrodelta
51	Valencia	Jarafuel
52	Zaragoza	Tiermas
ZWITSERLAND		
53	Genève	

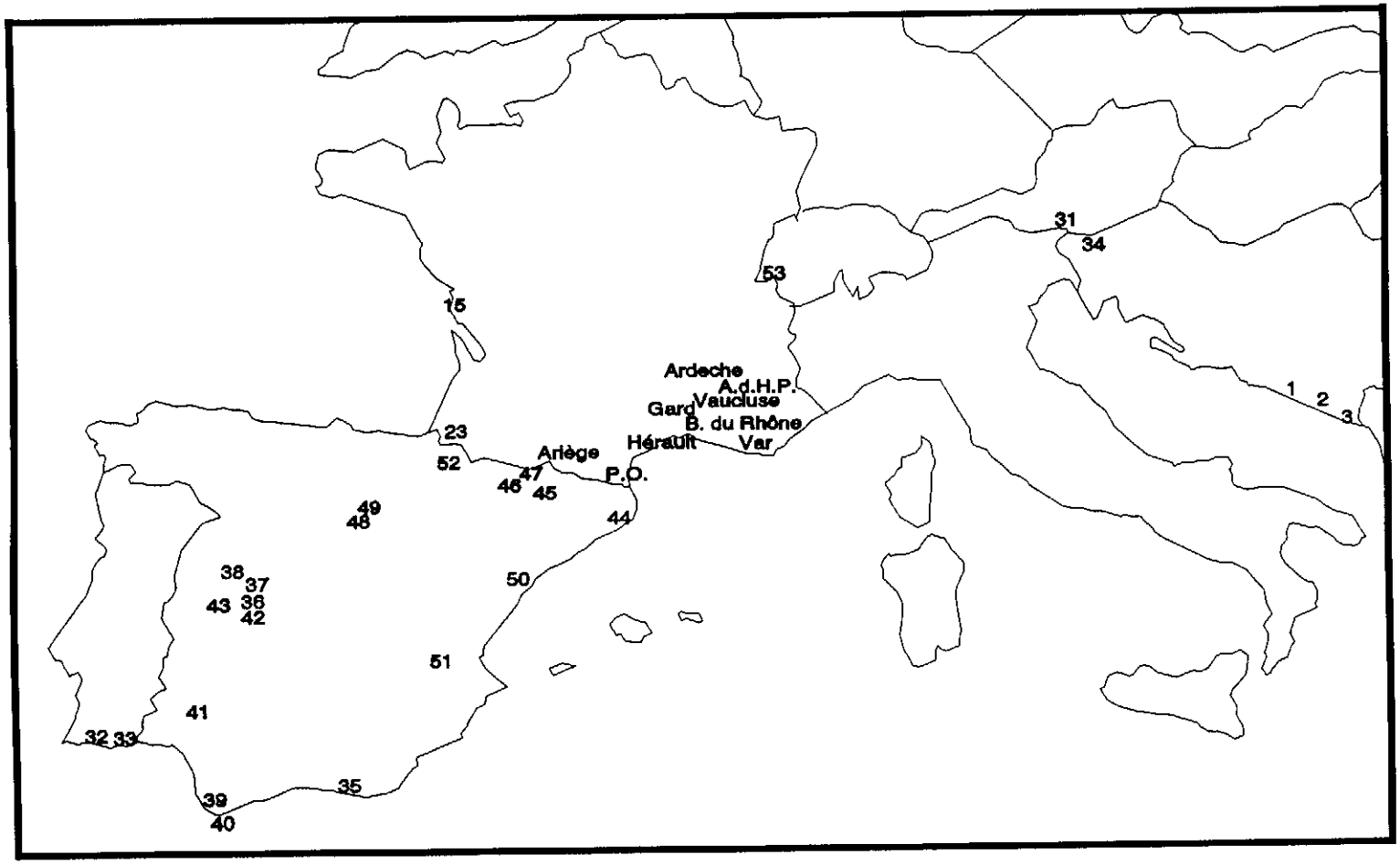

Figuur 14. Aanduiding van de vindplaatsen. Verklaring nummers in Tabel 1.

Tabel 2. Soortenlijst en vindplaatsen. Verklaring nummers en codes in Tabel 1.

	B		K	Frankrijk																											O	P		S	Spanje																		Z
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53
Achaearanea lunata (Clerck, 1757)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Achaearanea riparia (Blackwall, 1834)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Achaearanea tepidariorum (C.L.Koch, 1841)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	x	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.
Anelosimus aulicus (C.L.Koch, 1838)	x	x	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Anelosimus pulchellus (Walckenaer, 1802)	x	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Crustulina guttata (Wider, 1834)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.
Crustulina sticta (O.P.-Cambridge, 1861)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	x	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Dipoena convexa (Blackwall, 1870)	.	.	x	x	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	x	x	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.
Dipoena melanogaster (C.L.Koch, 1841)	.	x	.	x	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	x	x	.	.	.	.	x	.	.	x	.	.	.	.	x
Dipoena testaceomarginata (Simon, 1881)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Enoplognatha afrodite Hippa & Oksala, 1983	x	x	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Enoplognatha mandibularis (Lucas, 1846)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	x	.	x	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Enoplognatha oelandica (Thorell, 1875)	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Enoplognatha thoracica (Hahn, 1833)	x	.	x	.	.	.	x	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	x	x	x	.	x	.	x	x	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.
Episinus angulatus (Blackwall, 1836)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.
Episinus maculipes Cavanna, 1876	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Euryopis acuminata (Lucas, 1846)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	x	.	x	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.
Latrodectus tredecimguttatus (Rossi, 1790)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Paidiscura dromedaria (Simon, 1880)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Paidiscura musiva (Simon, 1873)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	x	x	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.
Paidiscura pallens (Blackwall, 1834)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	x	.	.	.	.	x	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Robertus arundineti (O.P.-Cambridge, 1871)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Roberus neglectus (O.P.-Cambridge, 1871)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.
Robertus scoticus Jackson, 1914	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Simitidion lacuna Wunderlich, 1991	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	x	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.
Simitidion simile (C.L.Koch, 1836)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	x	.	.	x	.	x	.	.	.	x	.	.	.	.
Steatoda albomaculata (De Geer, 1778)	.	.	.	.	.	.	.	x	x	.	x	.	.	.	.	.	.	.	x	x	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	x	x	.	.	x	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	x	.
Steatoda grossa (C.L.Koch, 1838)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Steatoda nobilis (Thorell, 1875)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Steatoda paykuliana (Walckenaer, 1806)	x	x	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	x	.	.	.	.	x	.	.	x	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Steatoda phalerata (Panzer, 1801)	x	x	x	.	x	x	.	.	.	.	x	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	x	.	.	x	.	.	x	.	.	x	.	.	.	.	.	.
Steatoda triangulosa (Walckenaer, 1802)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Theonoe minutissima (O.P.-Cambridge, 1879)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Theridion bimaculatum (Linnaeus, 1767)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Theridion curvimanus (Simon, 1914)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	x	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.
Theridion genistae Simon, 1873	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Theridion hannoniae Denis, 1944	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	x	.	.	.	.	.	x	.	.	.
Theridion hemerobius Simon, 1914	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Theridion herbigrada (Simon, 1873)	x	x	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Theridion impressum L.Koch, 1881	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	x	.	x	.	.	x	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Theridion melanostictum Cambridge, 1876	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Theridion melanurum Hahn, 1831	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.
Theridion negebense Levy & Amitai, 1982	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Theridion nigropunctatum Lucas, 1846	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	x	.	.	x	.	.	x	x	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.
Theridion nigrovariegatum Simon, 1873	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Theridion pictum (Walckenaer, 1802)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Theridion uncinata Lucas, 1846	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	x	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Theridula gonygaster (Simon, 1881)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Tabel 3. Volledige lijst van de gedetermineerde spinnen met gedetailleerde vangstgegevens (m = mannetje, w = wijfje).

Achaearanea lunata (Clerck, 1757)

Oostenrijk	1w	Karinthië		VI/90
Frankrijk	1m	Pyrénées Orientales	Col d'Ouillat	26-27/V/87

Achaearanea riparia (Blackwall, 1834)

Frankrijk	1m	Pyrénées Atlantiques	Larrau	V/90

Achaearanea tepidariorum (C.L.Koch, 1841)

Frankrijk	1w	Charente Maritime	Ile de Ré	14-19/IX/88
	1w	Gard	Le Vigan	1-8/X/86
	1m2w	Pyrénées Atlantiques	Larrau	V/90
Spanje	-	Cadiz	Tarifa	
	1m	Tarragona	Ebrodelta	18-21/V/87

Anelosimus aulicus (C.L.Koch, 1838)

Bosnië	3m2w	Neum		4/V/88
	1m2w	Ston		7/V/88
Frankrijk	1m	Pyrénées Orientales	Maureillas	22-31/V/87
Kroatië	2m	Slano		13-24/V/88
Portugal	1w	Algarve	Albufeira	1-9/III/92
Spanje	1w	Cadiz	Tarifa	IV/92

Anelosimus pulchellus (Walckenaer, 1802)

Bosnië	2w	Neum		4/V/88
	1m3w	Ston		7/V/88
Spanje	2m1w	Cadiz	Tarifa	IV/90
	3m1w	Cadiz	Tarifa	III/92
	5m1w	Cadiz	Tarifa	IV/92
	1m	Cadiz	Tarifa	15-28/II/93
	3m1w	Cadiz	Tarifa	III/93

Crustulina guttata (Wider, 1834)

Spanje	1m	Huesca	Torla	19/V/90

Crustulina sticta (O.P.-Cambridge, 1861)

Frankrijk	1w	Bouches du Rhône	La Caume	9/IV/89
	2m	Bouches du Rhône	Franqueveau	17/IV/89
	2w	Bouches du Rhône	Petit Camarque	1-15/V/89

Dipoena convexa (Blackwall, 1870)

Frankrijk	1w	Alpes de Haute-Provence	Banon	5-11/V/86
	1m	Alpes de Haute Provence	Banon	20-28/V/89
	2w	Ardèche	Coux	2-7/VI/87
	2m	Gard	Le Vigan	1-8/X/86
	1m	Gard	Quissac	19-29/X/89
	1m	Hérault	La Boissière	22/V/86
	1w	Var	Solliès-Toucas	28/III/89
Kroatië	1w	Slano		13-24/V/88
Spanje	1w	Cadiz	Tarifa	IV/90
	1w	Cadiz	Tarifa	III/92
	2w	Cadiz	Tarifa	IV/92
	1m	Cadiz	Tarifa	III/93
	1m	Valencia	Jarafuel	20/V/93

Dipoena melanogaster (C.L.Koch, 1841)

Bosnië	2w	Ston		7/V/88
Frankrijk	1m	Alpes de Haute-Provence	Banon	20-28/V/89
	5m	Bouches du Rhône	Graveson	14/IV/89
	2m	Pyrénées Orientales	Maureillas	22-31/V/87
Oostenrijk	1w	Karinthië		VI/89
Spanje	1m	Cadiz	Bolonia	III/93
	3m	Cadiz	Bolonia	8/V/93
	2m	Cadiz	Tarifa	IV/92
	1m	Cadiz	Tarifa	III/93
	1m	Huesca	Ainsa	16/V/87
	3w	Soria	El Burgo de Osma	24-26/V/92
Zwitserland	2w	Genève		VI/89

Dipoena testaceomarginata (Simon, 1881)

Frankrijk	1w	Gard	Quissac	19-29/X/89

Enoplognatha afrodite Hippa & Oksala, 1983

Bosnië	1m	Neum		4/V/88
	1m	Ston		7/V/88
Frankrijk	1m	Pyrénées Orientales	Col d'Ouillat	26-27/V/87
Kroatië	1w	Slano		13-24/V/88

Enoplognatha mandibularis (Lucas, 1846)

Portugal	1w	Algarve	Albufeira	1-9/III/92
Spanje	-	Caceres	Monfragüe	
	2w	Cadiz	Tarifa	III/92
	1m1w	Cadiz	Tarifa	IV/92
	2w	Gerona	Pals	21/XII-21/I/87

Enoplognatha oelandica (Thorell, 1875)

Frankrijk	1m	Alpes de Haute Provence	Banon	5-11/V/86
Spanje	1m	Cadiz	Tarifa	III/92
	3m	Gerona	Pals	21/XII-2/I/87

Enoplognatha thoracica (Hahn, 1833)

Bosnië	1m	Neum		4/V/88
Frankrijk	1w	Ardèche	Coux	2-7/VI/87
	1m1w	Bouches du Rhône	La Caume	9/IV/89
	3w	Pyrénées Atlantiques	Larrau	2-28/IX/89
Kroatië	-	Slano		13-24/V/88
Portugal	2m2w	Algarve	Albufeira	1-9/III/92
Spanje	1w	Avila	Mombeltran	V/90
	1m1w	Avila	Sierra de Gredos	12-22/V/92
	-	Avila	Puerto de Pico	
	-	Caceres	Monfragüe	
	4w	Caceres	Plasencia	IV/90
	3m3w	Cadiz	Tarifa	IV/90
	1m	Huesca	Broto	7-14/V/87

Episinus angulatus (Blackwall, 1836)

Spanje	1m	Huesca	Broto	7-14/V/87
	1m	Cadiz	Bolonia	8/V/93

Episinus maculipes Cavanna, 1876

Bosnië	1m2w	Ston		7/V/88
Frankrijk	5m5w	Charente-Maritime	Ile de Ré	14-19/IX/88

Euryopis acuminata (Lucas, 1846)

Frankrijk	3m	Gard	Sylvéréal	17/IV/89
	1w	Var	La Londe l. Maures	29/3/89
Spanje	1w	Caceres	Plasencia	IV/90
	-	Caceres	Miajadas	
	1m10w	Cadiz	Tarifa	IV/90
	4w	Cadiz	Tarifa	III/92
	1m1w	Cadiz	Tarifa	IV/92
	2m	Cadiz	Tarifa	III/93
	1w	Soria	Soria	19/V/90

Latrodectus tredecimguttatus (Rossi, 1790)

Spanje	1m	Almeria	Cabo de Gata	17/V/93
	10subadw	Almeria	Cabo de Gata	17/V/93

Paidiscura dromedaria (Simon, 1880)

Frankrijk	1w	Pyrénées Orientales	Canet Plage	25/V/87
Portugal	1m1w	Algarve	Fuseta	10-18/III/92

Paidiscura musiva (Simon, 1873)

Frankrijk	3m1w	Hérault	Popian	25/V/86
Portugal	4m1w	Algarve	Albufeira	1-9/III/92
Spanje	1m	Cadiz	Bolonia	8/V/93
	6m	Cadiz	Tarifa	IV/90
	1m	Huesca	Ainsa	16/V/87

Paidiscura pallens **(Blackwall, 1834)**

Oostenrijk	1w	Karinthië		VI/90
Slovenië	1m	Recica		3/VI/88
Spanje	1m	Cadiz	Bolonia	8/V/93
	4m	Cadiz	Tarifa	III/93

Robertus arundineti **(O.P.-Cambridge, 1871)**

Spanje	1w	Cadiz	Tarifa	IV/92
	2m1w	Gerona	Pals	21/XII-2/I/87

Robertus neglectus **(O.P.-Cambridge, 1871)**

Spanje	1m	Huesca	Torla	14/V/87

Robertus scoticus **Jackson, 1914**

Frankrijk	1w	Pyrénées Atlantiques	Larrau	2-28/IX/89
	4w	Var	Valcroz	22/III/89

Simitidion lacuna **Wunderlich, 1991**

Portugal	5m	Algarve	Albufeira	1-9/3/92
Spanje	1m	Cadiz	Bolonia	8/V/93
	1w	Cadiz	Tarifa	IV/92
	1m	Valencia	Jarafuel	20/V/93

Simitidion simile **(C.L.Koch, 1836)**

Spanje	1m	Avila	Mombeltran	10/V/92
	6w	Caceres	Plasencia	IV/90
	1m	Cadiz	Tarifa	IV/90
	1w	Soria	Soria	19/V/90
	1w	Huesca	Ainsa	16/V/87

Steatoda albomaculata (De Geer, 1778)

Frankrijk	1m	Ariège	Montferrier	19/X/88
	2w	Ariège		1-6/X/89
	1w	Bouches du Rhône	Graveson	14/IV/89
	1m	Bouches du Rhône	La Crau	6/IV/89
	1w	Bouches du Rhône	La Crau	16/V/89
	1w	Hérault	La Boissière	22/V/86
	1w	Hérault	Popian	25/V/86
	4subadm	Hérault	Quarante	26/X/88
Spanje	2m1w	Avila	Puerto del Pico 1500m	15/V/92
	1w	Avila	Mombeltran	V/90
	1m2w	Avila	Sierra de Gredos 1700m	12-22/V/92
	-	Caceres	Miajadas	
	2m4w	Huesca	Torla	14/V/87
	1w	Zaragoza	Tiermas	3-7/V/87

Steatoda grossa (C.L.Koch, 1838)

Spanje	-	Cadiz	Tarifa	

Steatoda nobilis (Thorell, 1875)

Spanje	1m1w	Cadiz	Tarifa	III/92

Steatoda paykuliana (Walckenaer, 1806)

Bosnië	1m	Ston		7/V/88
	4m3w	Neum		4/V/88
Kroatië	1m2w	Slano		13-24/V/88
Portugal	1m2w	Algarve	Albufeira	1-9/III/92
Spanje	1w	Almeria	Cabo de Gata	17/V/93
	2w	Caceres	Plasencia	IV/90
	1m2w	Cadiz	Tarifa	IV/90
	4m1w	Cadiz	Tarifa	III/92
	2m	Cadiz	Tarifa	IV/92
	1m	Cadiz	Tarifa	15-28/II/93
	3m	Cadiz	Tarifa	III/93
	1m4w	Gerona	Pals	21/XII-2/I/87

Steatoda phalerata (Panzer, 1801)

Bosnië	6m7w	Neum		4/V/88
	1m	Ston		7/V/88
Frankrijk	subadm	Alpes de Haute Provence	Mont Pelat (3000m)	21/IX/86
	1m	Alpes de Haute Provence	Saumane	25/V/89
	1m2w	Bouches du Rhône		25/IX-9/X/87
	2m5w	Bouches du Rhône	La Crau	6/IV/89
	1m	Gard	Le Vigan	1-8/X/86
	2w	Pyrénées Atlantiques	Larrau	27/IX-10/X/88
	1w	Pyrénées Atlantiques	Larrau	2-28/IX/89
Kroatië	1m	Slano		13-24/V/88
Spanje	-	Avila	Puerto del Pico	
	1m	Avila	Sierra de Gredos 1700m	12-22/V/92
	-	Caceres	Miajadas	
	1w	Gerona	Pals	21/XII-2/I/87
	1m1w	Huesca	Torla	14/V/87

Steatoda triangulosa (Walckenaer, 1802)

Frankrijk	1m1w	Hérault	St. Guilhem	24/V/86
	2m6w	Vaucluse	Cucuron	14/X/87
Spanje	1w	Gerona	Pals	21/XII-2/I/87
	1w	Cadiz	Tarifa	IV/90

Theonoe minutissima (O.P.-Cambridge, 1879)

Frankrijk	2m3w	Pyrénées Atlantiques	Larrau	2-28/IX/89

Theridion bimaculatum (Linnaeus, 1767)

Frankrijk	5m	Pyrénées Atlantiques	Larrau	V/90
Spanje	4m	Cadiz	Tarifa	IV/92

Theridion curvimanus Simon, 1914

Spanje	1w	Cadiz	Tarifa	IV/92
	1m	Huesca	Ainsa	16/V/87
	1m	Caceres	Plasencia	IV/90

Theridion genistae **Simon, 1873**

Frankrijk	1m	Bouches du Rhône	Graveson	14/IV/89
	1m	Hérault	Popian	25/V/86
	2m	Pyrénées Orientales	Maureillas	22-31/V/87

Theridion hannoniae **Denis, 1944**

Frankrijk	1w	Bouches du Rhône	Graveson	14/IV/89
	2w	Bouches du Rhône	La Crau	6/IV/89
Portugal	1w	Algarve	Albufeira	1-9/III/92
Spanje	1w	Cadiz	Tarifa	III/92
	4w	Gerona	Pals	21/XII-2/I/87
	1w	Taragona	Ebrodelta	18-21/VI/87

Theridion hemerobius **Simon, 1914**

Frankrijk	1w	Bouches du Rhône	Franqueveau	17/IV/89
	1m	Bouches du Rhône	St. Martin de Crau	16-19/V/86

Theridion herbigrada **Simon, 1873**

Bosnië	6m	Neum		4/V/88
	1m	Ston		7/V/88
Kroatië	2m	Slano		13-24/V/88

Theridion impressum **L.Koch, 1881**

Oostenrijk	1w	Karinthië		VI/89
Spanje	1m	Avila	Mombeltran	V/90
	1m3w	Avila	Sierra de Gredos 1700m	12-22/V/92
	1m	Caceres	Miajadas	4/V/92
	1m	Caceres	Plasencia	V/90

Theridion melanostictum **Cambridge, 1876**

Spanje	1w	Cadiz	Tarifa	18-21/V/87

Theridion melanurum Hahn, 1831

Frankrijk	1w	Bouches du Rhône	St. Martin de Crau	16-19/V/86
Spanje	-	Avila	Mombeltran	
	1m	Cadiz	Tarifa	III/92
	1w	Cadiz	Tarifa	IV/92
	1m	Soria	El Burgo de Osma	24-26/V/92

Theridion negebense Levy & Amitai, 1982

Spanje	1w	Cadiz	Tarifa	IV/92

Theridion nigropunctatum Lucas, 1846

Portugal	1m3w	Algarve	Albufeira	1-9/III/92
	1w	Algarve	Fuseta	10-18/III/92
Spanje	1w	Avila	Mombeltran	10/V/92
	1w	Cadiz	Bolonia	III/93
	2m1w	Cadiz	Bolonia	8/V/93
	1m	Cadiz	Tarifa	IV/90
	1w	Cadiz	Tarifa	III/92
	2w	Cadiz	Tarifa	IV/92
	1m	Cadiz	Tarifa	15-28/II/93
	1m1w	Cadiz	Tarifa	III/93
	2w	Soria	El Burgo de Osma	24-26/V/92

Theridion nigrovariegatum Simon, 1873

Oostenrijk	1w	Karinthië		VI/89

Theridion pictum (Walckenaer, 1802)

Slovenië	4m4w	Recica		3/IV/88

Theridion uncinata Lucas, 1846

Spanje	-	Caceres	Miajadas	
	-	Caceres	Plasencia	
	subadw	Cadiz	Tarifa	III/92
	1m	Cadiz	Tarifa	IV/92

Theridula gonygaster (Simon, 1881)

Frankrijk	1w	Pyrénées Atlantiques	Larrau	27/IX-9/X/88

Nwsbr. Belg. Arachnol. Ver. (1994), 9 (1) : 20

Rode lijsten van spinnen, een nieuwe taakstelling voor ARABEL?

J.-P. MAELFAIT

Instituut voor Natuurbehoud, Kiewitdreef 5, 3500 Hasselt

Samenvatting

In deze bijdrage wordt vastgesteld dat het maken en uitgeven van catalogi van de Belgische spinnen door ARABEL bijna voltooid is. Dit geeft ons inziens ruimte om in de toekomst wat meer aandacht te besteden aan autecologisch onderzoek betreffende zeldzame en bedreigde soorten. Dit is een werk dat niet alleen op zich interessant is, maar bovendien nuttig voor het natuurbehoud. Het zou namelijk kunnen passen in de opbouw en de ontwikkeling van Rode lijsten of Rode databanken betreffende deze soorten.

Résumé

Dans cette contribution il est constaté que la société ARABEL est très proche de compléter l'édition des catalogues des araignées de la Belgique. Cela pourrait donner de l'espace pour des recherches autécologiques portant sur des araignées rares et menacées. Ceci est un travail non seulement intéressant, mais aussi très util dans le cadre de la conservation de la nature. Ces recherches pourraient être incorporées dans le développement de Listes rouges ou de banques de données rouges pour ces espèces.

Summary

One of the major tasks of the Belgian arachnological society ARABEL, the edition of distribution maps of the Belgian spiders, has nearly come to an end. This offers possibilities to address more attention to rare and endangered spider species. Such studies would not only be very interesting, but could also contribute to the preservation of the biodiversity of our beloved animals. The results of this research and observations could be incorporated in Red Data Books on these spiders.

Inleiding

Tijdens de Jaarvergadering van Arabel uitte de Voorzitter zijn tevredenheid over het reeds zo ver gevorderd zijn van de Catalogi van de Belgische spinnen. Het overgrote deel van de families is afgewerkt. Nu reeds verschenen zijn: ALDERWEIRELDT & MAELFAIT (1990), DE BLAUWE & BAERT (1981), JACOBS (1993), JANSSEN (1993), JANSSEN & BAERT (1987), RANSY & BAERT (1985), RANSY & BAERT (1987A,B), RANSY ET AL. (1990), RANSY & BAERT (1991a,b), SEGERS & BAERT (1991), VAN KEER & VANUYTVEN (1993).

Resten alleen nog de Erigoninae en de Linyphiinae. In dit verband beloofde onze secretaris op dezelfde vergadering dat de Catalogus van de Dwergspinnen in de loop van 1994 zal afgewerkt worden. In de nabije toekomst zal dus een belangrijke taak, die onze Vereniging zich tot doel gesteld had, volbracht zijn.

Uiteraard kunnen veel van de verspreidingskaarten nu reeds en in de toekomst zeker verfijnd worden. Dit is zeker nuttig. Meer zinvol echter en bovendien interessanter lijkt het ons om naast het bijhouden van de gegevens omtrent het voorkomen van alle soorten toch ook wat bijzondere aandacht te geven aan de zeldzame en bedreigde soorten. Dit kan door het opstellen van goed gedocumenteerde Rode lijsten.

Een eerste poging om een Rode lijst op te stellen werd reeds ondernomen door ALDERWEIRELDT & MAELFAIT (1992) voor de Wolfspinnen.

Hieronder gaan we kort in op Rode lijsten in het algemeen en geven we ook enkele suggesties hoe dit voor spinnen gedaan zou kunnen worden. Voor een meer volledige beschrijving verwijzen we naar MAELFAIT (1993).

Rode lijsten: algemeen

De basis voor het opstellen van Rode lijsten wordt gevormd door de 'Threat categories' van de International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (IUCN). Men maakt daarbij onderscheid tussen (WELLS *et al.*, 1983): 'Extinct', 'Endangered', 'Vulnerable', 'Rare', 'Indeterminate' en 'Insufficiently known'.

Welke soorten in welke categorieën thuishoren is bij verschillende groepen organismen niet zo eenvoudig te bepalen; het vergt een goede kennis van de verspreiding en de ecologie van de organismen in kwestie. Zo is het voor ongewervelden vrijwel onmogelijk populatiegrootte van een soort als criterium te gebruiken om ze als behorende tot een bepaalde categorie aan te geven. Hier baseert men zich dan ook bijna uitsluitend op distributiegegevens.

In de Rode lijsten die in naburige landen opgesteld werden vindt men enige variatie in de categorieën, die onderscheiden worden. Dit illustreren we hieronder met enkele voorbeelden.

Zeer dicht aansluitend bij de IUCN categorieën zijn deze die gebruikt worden door de 'Invertebrate Site Register' (Groot-Brittannië). Dit is een dienst die opgericht werd in 1980 en die voor het ogenblik een vijftal wetenschappelijke medewerkers telt. De categorieën, de zogenaamde 'Red Data Book'- (RDB-) categorieën, en de daarbijhorende criteria, (cf. BALL, 1992), kunnen als volgt samengevat worden:

- 'Extinct': Taxa die vroeger inheems waren in Groot-Brittannië, maar sedert 1900 niet meer werden waargenomen.

- 'Endangered': Soorten, waarvan kan aangenomen worden, dat ze nog slechts in één populatie voorkomen of soorten die alleen voorkomen in habitaten waarvan geweten is dat ze extreem bedreigd zijn of soorten die gedurende de laatste twintig jaar zeer sterk achteruitgegaan zijn en waarvan geschat wordt dat ze nu nog slechts in vijf of minder 10X10km hokken voorkomen of soorten die vermoedelijk uitgestorven zijn maar die nog in deze eeuw waargenomen werden. We merken daarbij op dat er bij het indelen in categorieën van bedreiging altijd een dosis beoordeling van de auteur gemoeid is (cf. 'kan aangenomen worden', 'geschat wordt'). Dit is een belangrijke reden waarom een Rode lijst niet zomaar uit verspreidingskaartjes kan afgeleid worden door een niet-specialist van de groep.

- 'Vulnerable': Soorten die in hun gehele verspreidingsgebied achteruitgaan of soorten van bedreigde (kwetsbare) habitaten.

- 'Rare': Soorten die naar schatting in niet meer dan 15 10X10 km hokken voorkomen of soorten die in meer dan 15 hokken voorkomen maar beperkt zijn tot kleine oppervlaktes van sterk bedreigde habitaten.

- 'Nationally notable A': Soorten die niet binnen de 'Red Data Book'-categorieën vallen maar die toch zeldzaam zijn in Groot-Brittannië en waarvan kan aangenomen worden dat ze in niet meer dan 30 hokken van het 'National Grid' voorkomen (voor Engeland, Wales en Schotland: 2860 hokken met land).

- 'Nationally notable B': Soorten die naar schatting in tussen 30 en 100 10X10km hokken voorkomen.

- 'Indeterminate': Soorten waarvan kan aangenomen worden dat ze 'Endangered', 'Vulnerable' of 'Rare' zijn, maar waarvoor nog onvoldoende informatie ter beschikking is om te beslissen tot welke van die drie categorieën ze moeten gerekend worden.

- 'Insufficiently known': Zeldzaam gevonden soorten die recent ontdekt werden of recent als soort erkend werden en waarvan mogelijks later zal blijken dat ze meer algemeen voorkomen of soorten met zeer weinig vindplaatsen die echter behoren tot taxonomisch moeilijke groepen die onderbemonsterd zijn of voorkomen in onderbemonsterde habitaten of soorten waarvan anderszins kan aangenomen dat ze zwaar onderbemonsterd zijn doordat ze b.v. slechts gedurende een korte periode adult zijn in een ongunstig seizoen.

In de voor de toenmalige BRD ontwikkelde Rode Lijsten werd onderscheid gemaakt tussen: 'Ausgestorben oder verschollen', 'Vom Aussterben bedroht', 'Stark gefährdet', 'Gefährdet' en 'Potentiell gefährdet' (BLAB *et al.*, 1977, 1984). Voor iedere beschouwde groep is er echter slechts een opsomming van soorten per categorie van bedreiging.

De lijsten die volgens hetzelfde stramien voor de afzonderlijke 'Länder' opgemaakt worden bevatten reeds meer informatie, o.a. een typering van de habitat en de levenscyclus. Een recent voorbeeld daarvan is de Rode lijst opgesteld voor de spinnen van Beieren (BLICK & SCHEIDLER, 1992). De indeling in categorieën van bedreiging gebeurde daarbij ten dele op basis van de beschikbare verspreidings-gegevens (een homogeen uitgevoerde, gebiedsdekkende inventarisatie was niet voorhanden), maar vooral op basis van de graad van afhankelijkheid van en de mate van binding aan bedreigde habitattypes. De biologische betrouwbaarheid ervan wordt zo hoog mogelijk gehouden door voorlopige lijsten door veel specialisten te laten beoordelen en becommentariëren.

In Groot-Brittannië werden er, na het uitgeven van het 'Red Data Book' van de vaatplanten (PERRING & FARRELL, 1983), twee boekwerken betreffende de Britse ongewervelde fauna opgesteld, namelijk SHIRT (1987) en BRATTON (1991). Die werden telkens onder het redacteurschap van één persoon opgesteld, met telkens een specialist per groep die wel beroep kon doen op de veldervaring van anderen.

De categorieën die in bestaande Nederlandse Rode lijsten (ARNOLDS, 1989; WEEDA *et al.*, 1990) gebruikt worden stemmen overeen met de Duitse. De criteria om ze in te vullen zijn geadapteerd aan de intensiteit waarmee de groep qua verspreiding en habitatvoorkeur in het verleden en recentelijk bestudeerd werd.

Uit de voorbeelden blijkt dat er enige variatie bestaat in de opbouw en invulling van Rode Lijsten. Een voorwaarde zonder dewelke niet tot bruikbare Rode lijsten te komen is, is dat

erin uitsluitend echt bedreigde organismen worden opgenomen, dus soorten die indicatief zijn voor bijzondere en bedreigde milieu-omstandigheden en geen soorten die alleen maar aantrekkelijk zijn maar niet echt bedreigd (cf. MAELFAIT *et al.*, 1992).

Gelet op de steeds verder gaande economische en politieke integratie van Europa is het na te streven de categorieën en hun invulling in de verschillende Europese landen (regio's) zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen.

Doordat Rode lijsten een belangrijk beleidsinstrument zijn of kunnen worden (b.v. doordat de soorten die erin opgenomen zijn een wettelijke bescherming krijgen) zijn ze alleen zinvol als ze betrekking hebben op een landsgedeelte of een streek met een bevoegdheid inzake natuurbehoud. Voor België betekent dit dat Rode lijsten het best kunnen opgesteld worden per Gewest, daar het natuurbehoud een geregionaliseerde materie is.

Zo zouden voor b.v. Vlaanderen de volgende categorieën gebruikt kunnen worden:

- Uitgestorven of sinds lang niet meer in het wild waargenomen.
- Met uitsterven bedreigd.
- Sterk bedreigd.
- Bedreigd.
- Zeldzaam en dus potentieel bedreigd.
- Bedreigd, maar niet bekend in welke mate.
- Vermoedelijk of mogelijks bedreigd, maar nog onvoldoende bestudeerd.

Belangrijk is ook dat Rode lijsten opgesteld worden door een goed gecoördineerde samenwerking van specialisten, zoals dit in de ons omringende landen het geval is.

Een na te volgen voorbeeld

Van de 144 soorten opgenomen in BRATTON (1991) zijn er 86 spinnen. De zeer sterke uitbouw van de araneologie in het Verenigd Koninkrijk en dit reeds sedert de uitgave van de baanbrekende determineerwerken van LOCKET & MILLIDGE (1951, 1953) zal daar zeker niet vreemd aan zijn. Van die 86 worden er 22 als 'Endangered', 31 als 'Vulnerable', 26 als 'Rare' en 7 als 'Insufficiently Known' beschouwd.

In het 'Red Data Book 3' (BRATTON, 1991) komen voor ieder van die soorten de volgende rubrieken aan bod:

1. 'Identification':

Dit is een verwijzing naar de werken, waarmee de soort zo eenvoudig mogelijk maar toch betrouwbaar gedetermineerd kan worden. Voor Groot-Brittannië is dit natuurlijk veelal: LOCKET & MILLIDGE (1951, 1953), LOCKET *et al.* (1974), ROBERTS (1985a,b, 1987), maar ook dikwijls artikels uit de 'Bulletin' of de 'Newsletter' van de 'British Arachnological Society'. Voor ons zouden daar zeker andere werken van andere naburige landen (b.v. HEIMER & NENTWIG, 1991) of publicaties uit onze Nieuwsbrief bij kunnen komen en dit zeker voor het meer continentale gedeelte van het land.

2. 'Distribution':

Daarin wordt de verspreiding van de soort in Groot-Brittannië en in de naburige landen opgegeven. Daarbij wordt voor veel soorten de concrete vindplaatsen van de enige nog voorkomende populaties opgesomd. Voor *Alopecosa fabrilis* b.v. (een Wolfspinnesoort die in Vlaanderen zoals in Groot-Brittannië 'Endangered' is: ALDERWEIRELDT & MAELFAIT, 1992) zijn dit twee heidegebieden in Dorset en één in Surrey.

3. 'Habitat and ecology':

Dit is een bondige beschrijving van de habitat en de levenscyclus met bronvermelding (literatuur of mondelinge mededelingen). Voor *Alopecosa fabrilis* wordt dit getypeerd als zijnde een hol in zandige bodem of onder stenen. Voor *Dolomedes plantarius* wordt de habitat uitgebreider beschreven en dit voor alle stadia van de levenscyclus.

4. 'Status':

De evolutie van het voorkomen van de soort in het recente verleden en de huidige toestand van de resterende populaties komt in deze rubriek aan bod. Voor *Dolomedes plantarius* b.v. worden daarin zelfs schattingen van de grootte van enkele populaties gegeven.

5. 'Threats':

Daarin geeft men een bondige karakterisatie van de bedreigingen voor het blijven voortbestaan van de soort in Groot-Brittannië. Voor *Dolomedes plantarius* is dit b.v. verdroging en vervuiling in de buurt van de weinige plaatsen waar de soort voorkomt.

6. 'Conservation':

Dit is een opsomming van de maatregelen die qua behoud en beheer nodig zijn om de resterende populaties in stand te houden en zo mogelijk uitbreiding te laten nemen.

7. 'Author':

Daarin staat de auteur van de fiche en de personen die hem hun gegevens en inzichten terzake ter beschikking stelden. Zoals te verwachten is dit in BRATTON (1991) veelal P. Merrett.

Dankzij het bestaan van de 'Invertebrate Site Register' worden de fiches van de 'Red Data Books' in een computerbestand opgenomen en regelmatig aangevuld met nieuwe waarnemingen en onderzoeksresultaten. Ook dit zou bij ons in de toekomst gedaan kunnen worden.

Referenties

ALDERWEIRELDT, M. & MAELFAIT, J.-P. (1992). A proposal for the establishment of a red list of the Lycosid spiders in Flanders (Belgium). In: Van Goethem, J. & P. Grootaert (*Eds.*), Proceedings of the 8th EIS meeting, Brussels, 1991, 57-64.

ALDERWEIRELDT, M. & MAELFAIT, J.-P. (1992). Catalogus van de spinnen van België. Deel VII. Lycosidae. Studiedocumenten van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen 61: 1-92.

ARNOLDS, E. (1989). A preliminary red data list of Macrofungi in the Netherlands. Persoona 14 (1): 77-125.

BLAB, J., NOWAK, E., TRAUTMANN, W. & SUKOPP, H. (Hrsg., 1977). Rote Liste der gefährdeten Tiere und Pflanzen in der Bundesrepublik Deutschlands (Reihe Naturschutz aktuell Nr. 1). Kilda-Verlag, Greven, 1-67.

BLAB, J., NOWAK, E., TRAUTMANN, W. & SUKOPP, H. (Hrsg., 1984). Rote Liste der gefährdeten Tiere und Pflanzen in der Bundesrepublik Deutschlands (Reihe Naturschutz aktuell Nr. 1). Kilda-Verlag, Greven, 1-270.

BLICK, T. & SCHEIDLER, M. (1992). Rote Liste gefährdeter Spinnen (Araneae) Bayerns. Schriftenreihe Bayer. Landesamt für Umweltschutz 111: 56-66.

BRATTON, J.H., ed. (1991). British Red Data Books. 3. Invertebrates other than insects. JNCC, Peterborough, 1-253.

DE BLAUWE, R. & BAERT, L. (1981). Catalogue des araignées de Belgique. Première partie. Famille des Agelenidae. Bulletin de l'Institut royal des Sciences naturelle de Belgique 53 (1): 1-37.

HEIMER, S. & NENTWIG, W. (1991). Spinnen Mitteleuropas. Ein Bestimmungsbuch. Paul Parey, Berlin, 1-543.

JACOBS, J. (1993). Catalogus van de spinnen van België. Deel XII. Metidae. Studiedocumenten van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen 71: 46-51.

JANSSEN, M. (1993). Catalogus van de spinnen van België. Deel XIII. Thomisidae. Studiedocumenten van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen 71: 53-75.

JANSSEN, M. & BAERT, L. (1987). Catalogus van de spinnen van België. Deel IV. Salticidae. Studiedocumenten van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen 43: 1-32.

LOCKET, G.H. & MILLIDGE, A.F. (1951). British spiders. Volume 1. Ray Society, London, 1-310.

LOCKET, G.H. & MILLIDGE, A.F. (1953). British spiders. Volume 2. Ray Society, London, 1-449.

LOCKET, G.H., MILLIDGE, A.F. & MERRETT, P. (1974). British spiders. Volume 3. Ray Society/British Museum (N.H.), London, 1-314.

MAELFAIT, J.-P. (1993) Rode lijsten: wat? hoe? waarom? Bull. Annls Soc. r. belge Ent. 129: 302-310.

MAELFAIT, J.-P., COULON, G. & DESENDER, K. (1992). The Flemish legislation on the protection of Coleoptera in European perspective. In: Van Goethem, J. & P. Grootaert (Eds.), Proceedings of the 8th EIS meeting, Brussels, 1991, 81-90.

PERRING, F.H. & FARELL, L., eds. (1983). British Red Data Books. 1. Vascular plants. Second edition. RSNC, Lincoln, 1-99.

RANSY, M. & BAERT, L. (1985). Catalogus van de spinnen van België. Deel II. De Cribellatae. Studiedocumenten van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen 26: 1-23.

RANSY, M. & BAERT, L. (1987a). Catalogue des araignées de Belgique. Troisième partie. Les Araneidae. Documents de Travail de l'Institut royal des Sciences naturelles de Belgique 36: 1-41.

RANSY, M. & BAERT, L. (1987b). Catalogue des araignées de Belgique. Cinquième partie. Anyphaenidae, Argyronetidae, Atypidae, Dysderdidae, Mimetidae, Nesticidae, Oonopidae, Oxyopidae, Pholcidae, Pisauridae, Scytodidae, Segestriidae, Eusparassidae, Zodariidae et Zoridae. Documents de Travail de l'Institut royal des Sciences naturelles de Belgique 46: 1-25.

RANSY, M., KEKENBOSCH, J. & BAERT, L. (1987). Catalogue des araignées de Belgique. Sixième partie. Clubionidae et Liocranidae. Documents de Travail de l'Institut royal des Sciences naturelles de Belgique 67: 1-30.

RANSY, M. & BAERT, L. (1991a). Catalogue des araignées de Belgique. Partie VIII. Gnaphosidae. Documents de Travail de l'Institut royal des Sciences naturelles de Belgique 64: 7-30.

RANSY, M. & BAERT, L. (1991b). Catalogue des araignées de Belgique. Partie X. Tetragnathidae. Documents de Travail de l'Institut royal des Sciences naturelles de Belgique 64: 43-52.

ROBERTS, M.J. (1985a). The spiders of Great Britain and Ireland. Volume 1. Atypidae to Theridiosomatidae. Harley Books, Colchester, 1-209.

ROBERTS, M.J. (1985b). The spiders of Great Britain and Ireland. Volume 3. Colour plates-Atypidae to Linyphiidae. Harley Books, Colchester, 1-256.

ROBERTS, M.J. (1987). The spiders of Great Britain and Ireland. Volume 2. Linyphiidae and check list. Harley Books, Colchester, 1-224.

SEGERS, H. & BAERT, L. (1991). Catalogus van de spinnen van België. Deel IX. Philodromidae. Studiedocumenten van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen 64: 31-42.

SHIRT, D.B., ed. (1989). British Red Data Books. 2. Insects. NCC, Peterborough, 1-402.

VAN KEER, J. & VANUYTVEN, H. (1993). Catalogus van de spinnen van België. Deel XI. Theridiidae, Anapidae en Theridiosomatidae. Studiedocu-menten van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen 71: 8-44.

WELLS, S.M., PYLE, R.M. & COLLINS, N.M. (1983). The IUCN Invertebrate Red Data Book. IUCN, Gland, 1-631.

Nwsbr. Belg. Arachnol. Ver. (1994), 9 (1) : 26

Nieuws uit de vereniging - Vie de la société

Notulen van de Achtste Algemene Vergadering van ARABEL gehouden op zaterdag 29 januari 1994 te 14u30 in het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen, Vautierstraat 29, 1040 Brussel.

Aanwezig: M. Alderweireldt, L. Baert, R. Bosmans, J. Bosselaers, Ch. Deeleman (NL), J.-F. Hermanns, J. Hublé, J. Jacobs, M. Janssen, H. Janssens, R. Jocqué, J. Kekenbosch, R. Kekenbosch, A. Kessler (NL), J.-P. Maelfait, A. Noordam (NL), A. Radermecker, M. Ransy, J. Van Keer, K. Van Keer, H. Vanuytven.

Verontschuldigd: H. Segers.

1. Toespraak van de Voorzitter

De taak van de voorzitter van een kleine vereninging zoals ARABEL er een is, valt niet bepaald zwaar uit. Soms beperkt het zich tot het houden van een nieuwjaarstoespraak. Na een jaar als 1993 kan dat echter toch nog tegenvallen. Maar laten we niet overdrijven. Het is een feit dat we in de voorgaande jaren eigenlijk erg verwend zijn en dan kan men de misleidende indruk krijgen dat een gewoon jaar zoals '93 een mislukking was.

Eigenlijk zijn er toch wel enkele markante en belangrijke evenementen geweest. Op kop hebben we het verschijnen van het 11de, 12de en 13de deel van de catalogus van de Belgische spinnen (M. Janssen : Thomisidae; J. Van Keer, K. Van Keer en H. Vanuytven: Theridiidae en J. Jacobs: Metidae).

Over dit soort faunistiek worden door bepaalde wetenschappers wel eens kleinerende opmerkingen gemaakt. Het blijkt echter dat dergelijke gegevens meer en meer hun uitweg vinden voor toepassing in milieueffektrapporten en andere geschriften waarin de waarde van bepaalde biotopen wordt afgemeten. Daaruit blijkt dat dit soort basiswerk wel degelijk nut heeft en dat die gegevens de dag van vandaag erg gezocht zijn (en ten gelde worden gemaakt!).

Onze leden Johan Van Keer, Koen van Keer en Herman Vanuytven hebben het plan opgevat de Afrikaanse Theridiidae aanwezig in het museum te Tervuren te herzien en zijn daar zelfs al een eind mee bezig. In een eerste fase willen ze alle specimina van de familie tot op genus determineren en het genus Steatoda reviseren. We wensen hen veel succes met deze belangrijke onderneming die we trouwens ten zeerste toejuichen op voorwaarde dat ze de Belgische fauna niet verwaarlozen. Van een dergelijk geval is er in onze vereninging trouwens een illuster voorbeeld!

De toekomst ziet er misschien niet echt rooskleurig uit maar mag toch beschreven worden met een tint die deze kleurschakering benadert. Het voorlaatste deel van de catalogus staat op stapel: Léon Baert maakt zich sterk dat hij die over de "Erigoninae" (voor zover dat nog een bruikbaar taxon is) tegen het einde van het jaar ter perse kan leggen. Het laatste deel (Linyphiinae) laat echter nog op zich wachten en het zou misschien niet slecht zijn aan een verdeling van dat werk te denken. Voor het vervolg van de catalogus zou het nuttig zijn dat we eindelijk akkoord gaan over de manier waarop de gegevens op computer moeten komen en zo mogelijk dezelfde programma's gebruiken.

Aan alle leden en andere spinnenenthoesiasten een ragfijn 1994!

De voorzitter
R. Jocqué

2. Verslag van de Secretaris

- Versturen van de uitnodigingen voor de vergaderingen.
- Gezorgd voor het verschijnen van de "Catalogus van de spinnen van België".
- Vertalingen voor de Nieuwdsbrief.

3. Verslag van de Penningmeester

Dank zij de stijging van het lidmaatschap naar 500 BEF konden de financiën van de vereniging in evenwicht gehouden worden.

4. Verslag van de Bibliothecaris

De bibliotheek groeide aan met volgende werken:

- Jaargang 1993 van het tijdschrift Hautes Fagnes; nrs 46 en 47 van Australian Arachnology, nrs 11 t/m 14 van Spinnen in Terraria.
- fotokopie van "La famille des Clubionidae de Roumanie par G. STERGHIU".

5. Keuze van jaarlijkse exkursie

Er werden drie voorstellen geformuleerd: 1° De overstromingsgebieden van Herck en Mamsbeek (Limburg), 2° Het Turnhouts Vennengebied en 3° l'Abbaye de Valdieu (Pays de Herve).

De volgende voorstellen werden behouden :
11 juni 1994 : de overstromingsgebieden in Limburg;
24 september : Abbaye de Valdieu, Pays de Herve.

6. De Linyphiidae in de bodems van dennenwouden.

Het administratief gedeelte van de vergadering werd door een bijzonder interessante uiteenzetting van gastspreker **Ab Kessler** (Biologisch laboratorium, Vrije Universiteit Amsterdam), handelend over zijn onderzoek:

In de eerste plaats ging het om een studie van dieren die dennennaalden verorberen: springstaarten, pissebedden en mijten. Linyphiiden zijn predatoren van collembola die massaal in dat strooiel voorkomen (tot 20.000/m2).

De studie gebeurde vooral op het waddeneiland Schiermonnikoog (Nederland). Tussen de naalden van dennestrooiel is veel ruimte. Er bevinden zich veel webjes aan de basis van de bomen omdat de collembola daarheen vluchten in geval van overstroming.

Tapinocyba is een van de belangrijkste: eet tot 4 collembola per dag.
In de L- laag (top) bevonden zich in november 100 spinnen /m2, in de F- laag (eronder) 164. In totaal dus 264 individuen/m2. De F-laag is veel dichter en bevat dus vooral kleinere soorten.

De aktieve soorten leven vooral in de bovenste laag waar er meer ruimte is om te bewegen. Een grote proportie van deze spinnen plant zich voort in de winter.

Tapinopa longidens heeft heel typische webjes: zien er bij regenweer een beetje uit als een plastic zakje omdat ze het water tegenhouden. Ook typisch is de aanwezigheid van de eicocons in het web wat een zeer zeldzaam verschijnsel is bij Linyphiidae en spinnen in het algemeen. De meeste webjes hebben enkele gaatjes daar waar de prooien hebben gezeten en die worden niet gerepareerd! Dit zou mogelijk maken het aantal prooien te bepalen dat een individu tijdens zijn leven tot zich neemt aangezien het blijkbaar maar één web bouwt. Wordt een web vernietigd dan kan de spin hoogstens één enkele maal een vervangnet bouwen. Vernietigt men dat onmiddellijk dan komt er geen derde.

De verspreiding op kleine schaal is at random, waarschijnlijk omdat die afhangt van verspreiding van kleine stokjes waarlangs de webjes zijn gebouwd en waar veel collembola te vinden zijn. De densiteit is hier 60 - 80/m2. Op andere plaatsen is dat veel lager. Waarschijnlijk is dat sterk onderschat (factor 2) omdat alleen de webjes met cocons zijn geteld en de mannetjes dus niet worden meegerekend!

Om de uiteenlopende densiteiten te begrijpen moet men rekening houden met de dikte van het strooisel! Het volume speelt immers niet mee voor het creëren van plaats maar wel voor het produceren van prooien (n.v.d.r. ik weet niet of ik me dit laatste nog juist herinner!).

De spinnetjes kunnen de aanwezigeheid van collembola herkennen! Ze richten zich naar de chemische produkten die Collembola achter zich laten.

Het aantal eieren dat wordt geproduceerd verschilt van één biotoop naar een ander. Het hangt af van de afmetingen en het gewicht van het wijfje. Het drooggewicht van de eiren is maar significant verschillend bij populaties die zeer ver uit elkaar liggen.

Het aantal cocons hangt af van het tijdstip van de eerste vorst: dan houdt de productie op. Het aantal eieren per cocon is stabiel per individu!! Het kan van individu naar individu echter enorm verschillen.

Er zijn geen eiparasieten waargenomen maar misschien is dit te wijten aan het artificiële biotoop. Misschien zijn de eieren giftig? Eieren van een kruissspin gevoerd aan vissen maakten die laatste erg ziek!

Deze spinnen kunnen enorm lang stilzitten: voorbeeldje: een foto genomen met een sluitertijd van 32 seconden (sic!) was haarscherp!

Nwsbr. Belg. Arachnol. Ver. (1994), 9 (1) : 30

Procès-Verbal de la huitième Assemblée Générale d'ARABEL s'est tenue le samedi 29 janvier 1994 à 14.30 H. dans les locaux de l'Institut royal des Sciences Naturelles de Belgique, rue Vautier 29, 1040 Bruxelles.

Présent: M. Alderweireldt, L. Baert, R. Bosmans, J. Bosselaers, Ch. Deeleman (NL), J.-F. Hermanns, J. Hublé, J. Jacobs, M. Janssen, H. Janssens, R. Jocqué, J. Kekenbosch, R. Kekenbosch, A. Kessler (NL), J.-P. Maelfait, A. Noordam (NL), A. Radermecker, M. Ransy, J. Van Keer, K. Van Keer, H. Vanuytven.

Excusés: H. Segers.

1. Allocution présidentielle

La tâche du président d'une petite société, comme l'est ARABEL, n'est pas extrêmement laborieuse. Elle se borne parfois a tenir un discours de fin d'année. Cela peut également décevoir après une année comme 1993. Mais n'exagerons pas! Il est un fait que nous avons été gâté les années précedentes, ce qui pourraît nous donner une impression trompeuse que l'année '93 a été un échec.

Toutefois il y a eu des événements marquants et importants. En tête, nous avons la parution des parties 11, 12 et 13 du catalogue des araignées de Belgique (M. Janssen : Thomisidae; J. Van Keer, K. Van Keer en H. Vanuytven: Theridiidae en J. Jacobs: Metidae).

Certains scientifiques ôsent parfois émettre des remarques dénigrantes au sujet de cette sorte de faunistique. Il apparaît toutefois que ce genre de données sont de plus en plus mises en application pour des rapports et autres publications dans lesquelles la valeur de certains biotopes sont évalué. Il est clair que ce travail de base est important et est actuellemnt fort recherché (et valorifié!).

Nos membres Johan Van Keer, Koen Van Keer et Herman Vanuytven se sont mis à revoir tous les Theridiides africains du Musée de Tervuren et y sont déjà bien avancé. Dans une première phase ils veulent identifier tous les exemplaires de cette famille jusqu'au genre, pour ensuite faire une révision du genre *Steatoda*. Nous leur souhaitons pour cette importante entreprise, que nous approuvons fortement, beaucoup de succès à condition qu'ils ne négligent pas la faune belge. Nous avons au sein de notre société déjà assez d'un seul cas!

L'avenir peut peut-être ne pas être rose mais peut toutefois être décrit comme tel. L'avant dernière partie du catalogue est en vue: Léon Baert pense qu'il pourra terminer la partie "Erigoninae" (taxon valable?) avant la fin de cette année. La dernière partie (Linyphiinae) se laisse attendre et nous pourrions envisager de penser à ce partager le travail. Il serait également utile pour la continuation du catalogue de se mettre d'accord sur la manière d'informatiser la somme de données en employant le même programme.

Je souhaite une fructueuse année 1994 à tous les membres et enthousiastes d'araignées!

Le Président
R. Jocqué

2. Rapport du Secrétaire

- Envois des invitations pour les assemblées.
- Il s'est chargé de la publication du "Catalogue des araignées de Belgique".
- Traductions pour la Feuille de contact.

3. Rapport du Trésorier

Grâce à l'augmentation de la contribution à 500 FB, l'état financier de notre société est toujours en équilibre.

4. Rapport du Bibliothécaire

En 1993, nous avopns reçu:

- La revue Hautes Fagnes, n° 1-4 de 1993; la revue Australian Arachnology, n° 46 et 47; la revue Spinnen in Terraria, n° 11-14.
- La photocopie du travail de C. Sterghiu: "La famille des Clubionidae de Roumanie".

5. Choix des excursions

Trois propositions sont faites : 1° Les régions innondables de Herck et Mamsbeek (Limbourg); 2° Het Turnhouts Vennengebied en 3° l'Abbaye de Valdieu au Pays de Herve.

Les propositions suivantes ont été retenues :

11 juin 1994: Herck et Mamsbeek au Limbourg;
24 septembre 1994: l'Abbaye de Valdieu au Pays de Herve.

6. Les Linyphiidae des sols de forêts de conifères

La séance administrative de l'Assemblée a été suivie par une lecture très intéressante de la part de **Ab Kessler** (Biologisch laboratorium, Vrije Universiteit Amsterdam), traitant de ses études au sujet:

Il s'agissait en premier lieu d'une étude des animaux qui se nourissent d'aiguilles de pins: collemboles, cloportes et acariens. Les Linyphiides sont des prédateurs des collemboles qui se trouvent en grande quantité dans cette litière (jusqu'à 20.000/m$^{2)}$.

Cette étude s'est surtout faite sur l'île de Schiermonnikoog (Pays-Bas). Il y a beaucoup d'espace entre les aiguilles. Beaucoup de petites toiles se trouvent à la base des arbres car c'est l'endroit ou les collemboles fuient en cas d'innondation.

Tapinocyba est une des araignées les plus communes : elle mange jusqu'à quatre collemboles par jour.

Dans l'étage L de la litière (surface) il y avait 100 araignées par m^2, à l'étage inférieur (F) 164. Au total donc 264/m^2. L'étage F est plus compact et contient les plus petites espèces.

Les espèces actives vivent surtout à l'étage supérieur ou ils ont plus d'espace pour courir. Une majorité de ces espèces se reproduisent en hiver.

Tapinopa longidens construit une toile très typique: ressemblant par temps pluvieux à un petit sachet en plastique dû au fait qu'elle retient l'eau.. Egalement typique est la présence de cocons dans la toile, chose très rare chez les Linyphiides et en général chez toutes les araignées. Les toiles ont un certain nombre de trous, là ou les proies ont été capturées. Ces trous ne sont pas réparé. Vu que l'araignée ne construirait qu'une toile dans sa vie il serait possible de déterminer le nombre de proies consommées dans la vie d'une araignée. Si la toile est démolie, l'araignée n'a la possibilité de la remplacer qu'une fois. Cette nouvelle toile immédiatement détruite, il n'y aura pas de troisième.

La distribution de l'espèce est "at random", probablement parce qu'elle dépend de la dispersion de petites branches le long des quelles les araignées construisent leurs toiles et où beaucoup de collemboles se trouvent. La densité est ici de 60-80/m^2. Ceci est plus bas en d'autres places.. Ceci est probablement sous-estimé car seulement les toiles avec cocons sont comptés, ce qui exclus les mâles du compte.

Afin d'expliquer la différence en densité il faut tenir compte de l'épaisseur de la litière! Le volume ne joue aucun rôle pour la création d'espace, mais bien pour la production de proies (n.d.l.d. je ne sais pas si je me souviens bien de ce dernier fait!).

Les petites araignées peuvent reconnaître la présence de collemboles! Elles se dirigent vers les substances chimiques émises par les collemboles.

Le nombre d'oeufs pondus dépend du biotope, de la taille et du poids de la femelle. Le poids sec des oeufs ne diffère significativement qu'entre populations éloignées. Le nombre de cocons dépend de la première gelée: après celle-ci la production s'arrête. Le nombre d'oeufs par cocon est stable, mais peu très fortement varier d'individu à individu.

Des parasites d'oeufs n'ont pas été observés, peut-être dû au biotope artificiel. Les oeufs sont peut-être empoisonnés? Des oeufs d'Epeires diadèmes donnés à des poissons les ont rendus très malades.